

BIRŽŪ RAJONO SAVIVALDYBĖ

**BIRŽŪ RAJONO SAVIVALDYBĖS MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU
VIETŲ/APLINKOS, KUR GALĖTŲ VYKTI MOBILUSIS DARBAS SU JAUNIMU
ANALIZĖ IR REKOMENDACINIAI PASIŪLYMAI**

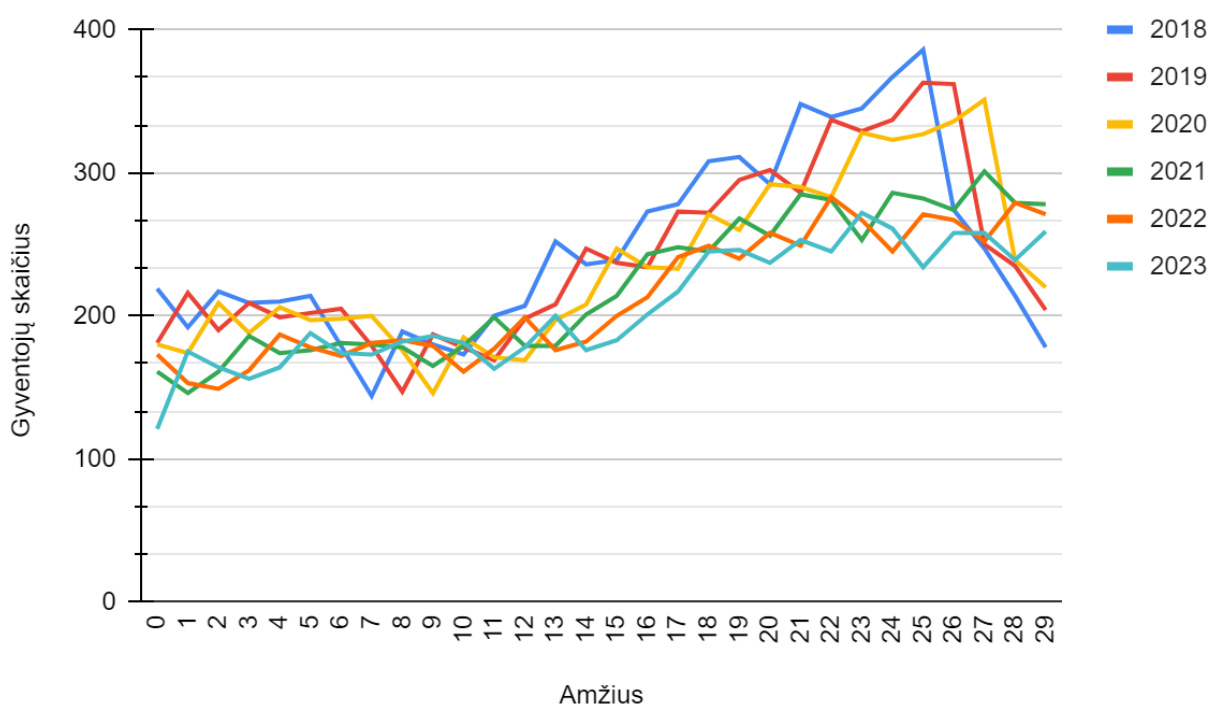
2023 m.

TURINYS

I. ESAMA SITUACIJA.....	1
II. 2020 - 2023 M. MOBILUS DARBO SU JAUNIMU BIRŽŲ RAJONE APŽVALGA	6
III. MOBILAUS DARBO SU JAUNIMU POREIKIO APKLAUSOS/ANALIZĖS APŽVALGA.....	8
3.1 BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS KAIMIŠKŲ SENIŪNIJŲ DUOMENŲ ANALIZĖ	8
3.2 BIRŽŲ RAJONO JAUNIMO APKLAUSOS REZULTATAI DĖL MOBILUS DARBAS SU JAUNIMU VYKDYMO BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE.....	10
IV. BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU ĮGYVENDINIMO SSGG ANALIZĖ	16
IŠVADOS IR REKOMENDACINIAI PASIŪLYMAI DĖL MOBILAUS DARBO SU JAUNIMU VYKDYMO BIRŽŲ RAJONE.....	17
LITERATŪRA	18
PRIEDAI	19

I. ESAMA SITUACIJA

Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme (2003) „jaunas žmogus“ apibūdinamas kaip asmuo nuo 14 iki 29 metų (įskaitytinai). Biržų rajono savivaldybėje 2023 m. metų pradžioje pagal Oficialios statistikos portalo (<https://osp.stat.gov.lt/>) duomenis jaunų žmonių skaičius buvo – 3767 (1 priedas). Tai sudaro 16,87 proc. visų rajono gyventojų. Analizuojant 0-29 metų amžiaus gyventojų skaičių pastebima jaunų žmonių mažėjimo tendencija (2019 m. – 4563, 2020 m. – 4442, 2021 m. – 4194, 2022 m. – 3967), o atsižvelgiant ir į 0–13 metų vaikų skaičių, galime prognozuoti, kad ir ateityje jaunimo skaičius Biržų rajono savivaldybėje mažės. (1 pav.).

1 pav. Vaikų ir jaunų žmonių skaičius kitimas 2018–2023 metais Biržų rajone (Šaltinis: <https://osp.stat.gov.lt/>)

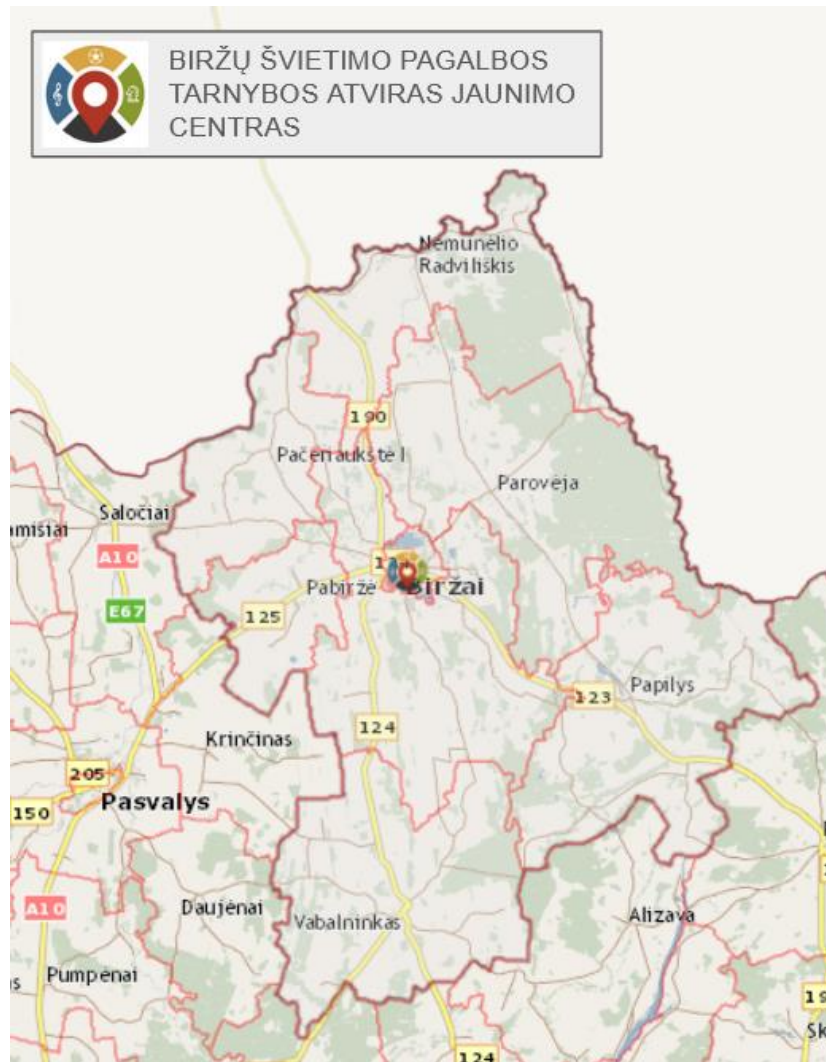
Remiantis Jaunimo reikalų agentūros (toliau – JRA rekomendacijomis) mobilusis darbas su jaunimu įprastai vykdomas nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra darbo su jaunimu infrastruktūros, atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius. Praktikoje dažniausiai mobilų darbą su jaunimu vykdo iš atviro jaunimo centro arba atvirosios erdvės, rajono savivaldybėse iš didžiausios gyvenvietės. Kita JRA rekomendacija, kad rajono savivaldybėse galima steigti rajono jaunimo centrą, kuris taip pat teiktų mobilaus darbo su jaunimu paslaugas, vykstant į įstaigas, įsikūrusias rajone, kurios išleidžia jaunimo darbuotojus ir suteikia jiems galimybes vykdyti savo veiklą. Svarbu pabrėžti mobiliųjų paslaugų lankstumą, efektyvumą, finansinį ir ugdomąjį aspektą. Svarbu vykdyti mobilų darbą su jaunimu tose seniūnijose, kuriose trūksta darbo su jaunimu paslaugų, miesto dalyse, kuriose nėra jaunimo erdvių arba su jaunimu dirbančių organizacijų.

2 pav. Biržų rajono savivaldybės administracinis – teritorinis suskirstymas.

Administraciniu – teritoriniu požiūriu savivaldybės teritorija suskirstyta į 8 seniūnijas, iš kurių net 7 yra kaimiškosios (2 pav.). Biržų rajonas ribojasi su keturiais Lietuvos rajonais – Pasvalio, Rokiškio, Kupiškio ir Panevėžio r., likusi teritorija su Latvijos Respublika. 2023 m. JRA duomenimis, mobilus darbas su jaunimo vykdomas Pasvalio, Rokiškio, Kupiškio kaimyninėse savivaldybėse.

Biržų rajone veikia viena įstaiga, kuri vykdo atvirą ir mobilų darbą su jaunimu – Biržų švietimo pagalbos tarnybos atviras jaunimo centras (toliau – Biržų AJC), kuris įsikūręs Biržų mieste (3 pav.).

3 pav. Biržų švietimo pagalbos tarnybos atviras jaunimo centro išsidėstymas Biržų rajono teritorijoje.

Jauni žmonės į vietas, kuriose vykdomas darbas su jaunimu, dažniausiai ateina iš kitų ugdymo vietų – vaikų dienos centrų, daugiavfunkcinių ugdymo centrų ir kt. Biržų rajono kaimiškose seniūnijose nėra įstaigų, kurios vykdo atvirą darbą su jaunimu ar veiktų atviros jaunimo erdves. Biržų rajone veikia 8 dienos centrai seniūnijų centruose: Biržų mieste (3), Vabalninko (1), Papilio (1), Pačeriaukštės (1), Pabiržės (1) ir Parovėjos seniūnijos Medeikių kaime (1) (4 pav.).

4 pav. Biržų rajono savivaldybėje veikiantys vaikų dienos centrai.

Pagal š. m. gruodžio mėnesio duomenis, vaikų dienos centrus lanko 192 vaikai, iš kurių kaimiškose vietovėse įsikūrusius dienos centrus lanko 119 vaikų, nuo 7 metų amžiaus. Vaikų dienos centruose ugdomi kasdieniai vaikų gyvenimo įgūdžiai, pavyzdžiui, mokoma higienos, sveikos gyvensenos, lavinami socialiniai, bendravimo įgūdžiai, teikiama psichologinė pagalba, organizuojamas užimtumas. Dienos centrus lankantys vaikai su darbuotojais kalbasi apie savo sunkumus, išgyvenimus, mokosi pažinti save, spręsti problemas.

Biržų rajono kaimiškose vietovėse veikia 4 daugiafunkciniai centrai (toliau – UDC) (Pabiržės seniūnijoje veikia Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras (toliau – Kirdonių UDC), Širvėnos seniūnijoje – Biržų rajono Kratiškių mokykla-daugiafunkcis centras (toliau – Kratiškių UDC), Nemunelio Radviliškio seniūnijoje veikia Germaniško pradinio ugdymo ir daugiafunkcis centras (toliau – Germaniško UDC) ir Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos Nemunelio Radviliškio pagrindinio ugdymo ir daugiafunkcis centras (toliau – Nemunelio Radviliškio UDC)) (5 pav.).

5 pav. Biržų rajono savivaldybės teritorijoje veikianys daugiafunkciniai centrai.

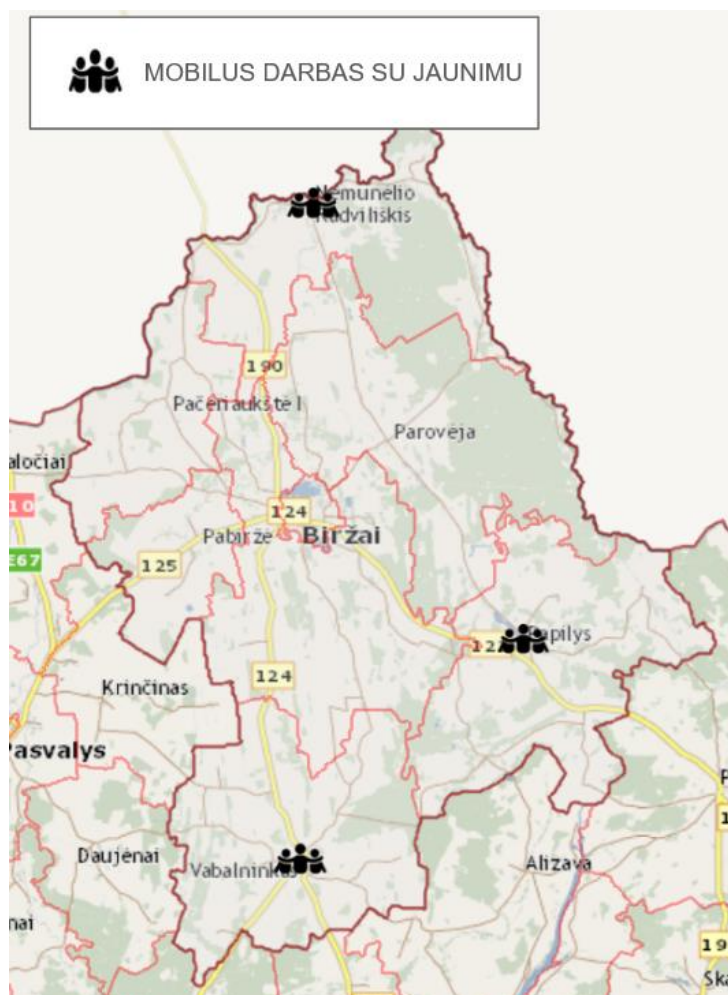
Šiuose UDC centruose veikia ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo programos, neformalaus vaikų ir suaugusių švietimo programos, kultūros, sporto, socialinės paslaugos. Visuose UDC veikia Biržų Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos struktūriniai padaliniai. Kratiškių UDC, Germanišio UDC ir Nemunėlio Radviliškio UDC veikia Biržų kultūros centro struktūriniai padaliniai. Taip pat kai kuriuos UDC yra įsikūrusios vietos kaimo bendruomenės, patalpos nuomojamos kitoms įstaigoms ar privatiems asmenims.

Apibendrinant visuose UDC vykdomos veiklos, kurios atliepia vietos bendruomenės poreikius, tačiau ne visi UDC pritaikyti jaunuolių poreikiams ir dirba vakarais. Kirdonių UDC darbo laikas darbo dienomis iki 20 val. ir Nemunėlio Radviliškio UDC darbo laikas atskiromis dienomis, kai vykdomi sporto užsiėmimai, yra 20–21 val. kai jaunuoliai grįžę iš mokyklos ar kitos neformalaus ugdymo veiklos gali dalyvauti ir šių UDC organizuojamose veiklose. Kitų UDC darbo laikas iki 17 ar 18 val.

II. 2020–2023 M. MOBILUS DARBAS SU JAUNIMU BIRŽŲ RAJONE APŽVALGA

Mobilus darbas su jaunimu – darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra darbo su jaunimu infrastruktūros, atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius. Mobiliojo darbo su jaunimu kaimiškose vietovėse tikslas – užtikrinti jaunų žmonių turiningą laisvalaikį, ugdymą ir socialinę integraciją bei vykdyti jaunimo įgalinimą jų gyvenamosiose teritorijose.

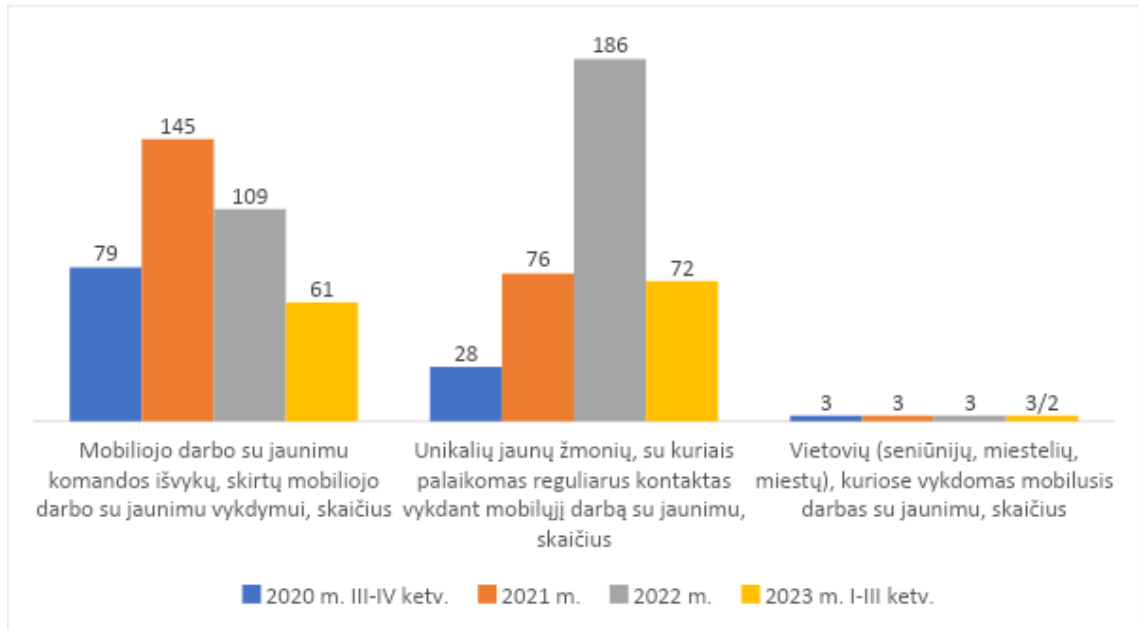
Biržų rajono savivaldybėje mobilus darbas su jaunimu vykdomas nuo 2020 m. III ketvirčio Vabalninko, Papilio ir Nemunėlio Radviliškio seniūnijų centruose (6 pav.) 2020–2022 m. mobilų darbą su jaunimu vykdė VšĮ „Socialinė iniciatyva“. 2020 m. ši darbo su jaunimu forma vykdyta perkant paslaugą iš šios organizacijos. 2021–2022 m. mobilus darbas su jaunimu vykdytas pagal Jaunimo reikalų agentūros finansuotus projektus. Biržų rajono savivaldybė 2021 m. iš dalies finansavo mobilaus darbo su jaunimu vykdymą Biržų rajono savivaldybėje. 2022 m. ši darbo su jaunimu forma iš Savivaldybės lėšų nebuvo finansuojama. Nuo 2023 m. mobilų darbą su jaunimu vykdo Biržų AJC pagal Jaunimo reikalų agentūros finansuotą projektą „Mobilus darbas su jaunimu Biržų rajone“.

6 pav. Vykdomo mobilaus darbo su jaunimu vietos Biržų rajone.

Remiantis Biržų rajono savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo 2020–2023 m. III ketv. ataskaitų duomenimis, matome, kad mobilaus darbo su jaunimu išvykų skaičius į numatytas seniūnijas mažėja (7 pav.).

7 pav. Mobilaus darbo su jaunimu vykdymas Biržų rajone.

Lyginant jaunuolių skaičius, su kuriais buvo dirbama mobilaus darbo metu, matome, kad jis yra kintamas, tačiau galimai 2022 m. yra įsivėlususi techninė klaida, nes šis skaičius yra ~2,4 karto didesnis už 2021 metų ir ~2,5 karto didesnis už 2023 I–III ketv. Biržų švietimo pagalbos tarnybos atviro jaunimo centro pateiktus duomenys apie vykdomą mobilų darbą su jaunimu (7 pav.).

Taip pat matome, kad kai Biržų AJC perėmė mobilaus darbo su jaunimu vykdymą Biržų rajone, vietovių skaičius mažėja. Galimai viena iš to priežasčių, kad ši darbo su jaunimu forma vykdoma atsižvelgiant į 2019 m. atliktos mobiliojo darbo su jaunimu vietų/aplinkos, kur galėtų vykti mobilusis darbas su jaunimu analizę (<https://www.birzai.lt/doclib/ur2wpyxj7cdbu9asdvefwmpswwatp75q>). Jaunuoliai, su kuriais buvo dirbama, baigė pagrindinio ugdymo programas, todėl ugdymo įstaigose, kurios yra šiose vietovėse nebeliko vyresnių klasių mokinių, o naujų jaunuolių tose teritorijose šiuo metu nėra (7 pav.).

III. MOBILAUS DARBO SU JAUNIMU POREIKIO APKLAUSOS/ANALIZĖS APŽVALGA

2023 m. rugpjūčio–gruodžio mėn. vykdyta Biržų rajono savivaldybės administracijos seniūnijų ir rajono jaunimo apklausa dėl mobilaus darbo su jaunimu kaimiškose vietovėse - mobiliojo darbo su jaunimu vietos (-ų) / aplinkos, kur galėtų vykti mobilusis darbas su jaunimu apklausa-analizė (gyventojų skaičius, jaunų žmonių skaičius, vietovės, kur galėtų vykti jaunimo veiklos apibūdinimas ir pan.).

Apklauso/analizės tikslas – atlikti mobiliojo darbo su jaunimu vietos (-ų) / aplinkos, kur galėtų vykti mobilusis darbas su jaunimu.

Uždaviniai:

1. Atlikti Biržų rajono kaimiškų seniūnijų duomenų analizę įvertinant mobilaus darbo su jaunimu vykdymo galimybes.

2. Atlikti Biržų rajono jaunuolių apklausą dėl mobilaus darbo su jaunimu vykdymo Biržų rajono savivaldybėje.

Apklausa/analizę vykdė Biržų rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatorius (vyriausiasis specialistas).

Analizei atlikti naudoti metodai: kiekybinė apklausa, SSGG, internetinių šaltinių analizė.

3.1 BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS KAIMIŠKŲ SENIŪNIJŲ DUOMENŲ ANALIZĖ

Apklaustose Biržų rajono savivaldybės administracijos seniūnijose (apklaustos 7 seniūnijos: Širvėnos (615), Vabalninko (417), Parovėjos (301), Pabiržės (256), Nemunėlio Radviliškio (243), Papilio (239), Pačeriaukštės (215)), kuriuose iš viso gyvena 2047 jauni žmonės iš kurių 702 mokyklinio amžiaus jaunimas (14-19 m.). Daugiausiai vaikų (9–13 m.) gyvena Širvėnos (148) ir Parovėjos (90) seniūnijose. Kitose seniūnijose vaikų skaičius svyruoja nuo 73 iki 37. Analizuojant ir VŠĮ „Biržų r. socialinių paslaugų centro pateiktus duomenis apie šeimų skaičių kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos, bei kuriuose auginami vaikai iki 14 m. ir nuo 14 iki 18 m. matome, kad didžiausias skaičius šeimų ir vaikų, gyvenančių tokiose šeimose, yra Vabalninko, Pačeriaukštės, Nemunėlio Radviliškio seniūnijose (1 lentelė).

1 lentelė. Biržų rajono kaimiškų seniūnijų gyventojų pasiskirstymas pagal amžių bei šeimų, kurioms yra teikiama socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos suvestinė (Šaltinis: VŠĮ Biržų r. socialinių paslaugų centro, Biržų r. kaimiškų seniūnijų pateikti duomenys) .

Seniūnija	Bendras seniūnijos gyventojų skaičius	Šeimų skaičius, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos	Vaikų, iki 14 metų skaičius, gyvenančių šeimose, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos	Jaunuolių, 14-18 metų, skaičius, gyvenančių šeimose, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos	Gyventojų, gimusių 2010-2014 m. (9-13 m.), skaičius	Gyventojų, gimusių 2009-2004 m. (14-19 m.), skaičius	Gyventojų, gimusių 1994-2003 m. (20-29 m.), skaičius
Vabalninko	2326	21	36	7	73	133	284
Pačeriaukštės	1180	10	17	2	37	59	156
Parovėjos	1732	8	10	2	90	99	202
Širvėnos	3670	5	3	4	148	210	405
Nemunėlio Radviliškio	1422	10	10	7	56	76	167
Pabiržės	1517	9	12	3	65	56	200
Papilio	1585	6	9	2	50	69	170

Analizuojant seniūnijų pateiktus duomenis apie seniūnijose vykdomas veiklas skirtas jaunimui bei vietas kuriuose būtų galima vykdyti mobilų darbą su jaunimu, matome, kad daugelyje seniūnijų vykdomos sporto ir kultūriniai renginiai. Nurodama, kad mobilus darbas su jaunimu galėtų būti vykdomas bendruomenių namų patalpose, daugiafunkciniuose centruose, Biržų kultūros centro padalinių, Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos padalinio ar kitų įstaigų laisvose patalpose (2 lentelė).

2 lentelė. Seniūnijose vykdomų veiklų jaunimui bei rekomenduotinos vietos veikloms vykdyti suvestinė.

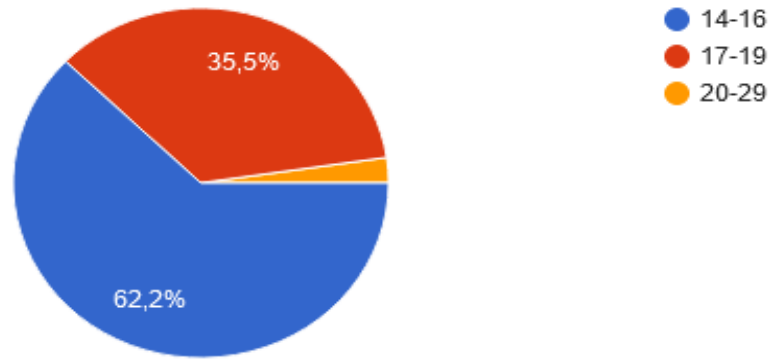
Seniūnija	Kiek km Jūsų seniūnija nutolusi nuo Biržų miesto?	Kokios veiklos Jūsų seniūnijoje organizuojamos veiklos jaunimui (14–29 m.)?	Kokiose vietose (patalpose) galėtų būti organizuojamos veiklos, užsiėmimai jaunimui?
Vabalninko	28	Sportinius renginius	Bendruomenių namuose, laisvose patalpų ambulatorijoje ir kitur.
Pačeriaukštės	13	sporto užsiėmimus; kultūrinius renginius ir veiklos, vaikų dienos centro veiklas	Bendruomenių namuose, kultūros namuose, daugiafunkcinio centro patalpose.
Parovėjos	9	Sporto renginiai, kultūrinius renginiai	Lauko stadionuose, vaikų žaidimo aikštelėse.
Širvėnos	Seniūnijos teritorija yra aplink Biržus ir ribojasi su visomis kitomis seniūnijomis.	Sporto renginiai, kultūros renginiai	Kratiškių daugiafunkciniame centre, bendruomenių patalpose. Širvėnos seniūnijoje yra 9 bendruomenės (Anglininkų, Geidžiūnų, Kilučių, Kirkilų (neturi bendruomenės namų), Klausučių ulytėlės,

Seniūnija	Kiek km Jūsų seniūnija nutolusi nuo Biržų miesto?	Kokios veiklos Jūsų seniūnijoje organizuojamos veiklos jaunimui (14–29 m.)?	Kokiose vietose (patalpose) galėtų būti organizuojamos veiklos, užsiėmimai jaunimui?
			Kratiškių, Nausėdžių, Obelaukių, Rinkuškių).
<i>Nemunėlio Radviliškio</i>	30	Seniūnija duomenų neturi	Suosto bendruomenės namai, Germaniško ir Nemunėlio Radviliškio UDC.
<i>Pabiržės</i>	7	organizuojamos stovyklas pagal projektinę veiklą	Kirdonių UDC, Gulbinų bendruomenės namuose, Pabiržės bendruomenės namuose.
<i>Papilio</i>	20–30	sporto užsiėmimai	Biržų KC Papilio kultūros namai, Biržų „Aušros“ pagr. mokyklos Papilio skyrius, Bendruomenių namai.

Apžvelgiant seniūnijų pateiktus duomenis, galima daryti prielaidas, kuriose seniūnijose geriausia vykdyti mobilų darbą su jaunimu, kad užaugus jaunuoliams, būtų nauja jaunuolių karta, su kuriais būtų galima dirbti taikant čia darbo su jaunimu formą. Vykdamas mobilų darbą su jaunimu yra atkreipiamas dėmesys į jaunimą, kuris yra socialinėje atskirtyje, turi mažiau galimybių. Galima daryti prielaidą, kad tokie jaunuoliai gyvena šeimose, kurioms yra taikoma socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslauga. Per šią darbo formą su jaunimu galima užtikrinanti tokių jaunuolių turiningą laisvalaikį, ugdymąsi, socialinę integraciją. Tikimasi, kad šiuo metu pastebimas sumažėjęs jaunų žmonių aktyvumas per šią darbo formą su jaunimu padės įgalinti juos gyvenamojoje teritorijoje ir ne tik.

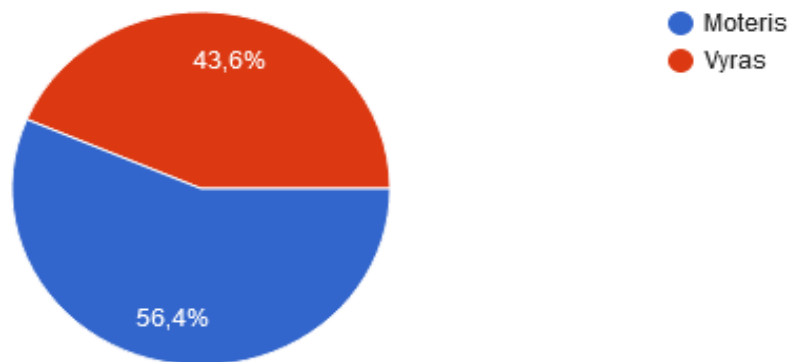
3.2 BIRŽŲ RAJONO JAUNIMO APKLAUSOS REZULTATAI DĖL MOBILUS DARBAS SU JAUNIMU VYKDYMO BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

Siekiant išsiaiškinti Biržų rajono jaunimo (14-29 m.) nuomonę apie jų užimtumo galimybes rajono savivaldybėje, atliktas kiekybinis Biržų rajono jaunimo (14-29 m.) apklausa. Apklausoje dalyvavo iš 7 rajono seniūnijų (Širvėnos, Vabalninko, Parovėjos, Pabiržės, Nemunėlio Radviliškio, Papilio, Pačeriaukštės) 172 jauni žmonės, iš kurių 97,7 proc. buvo mokyklinio amžiaus (14–19 m.) (8 pav.). Biržų miesto seniūnijos duomenys buvo nerenkami, kadangi mieste veikia Biržų švietimo pagalbos tarnybos atviras jaunimo centras.

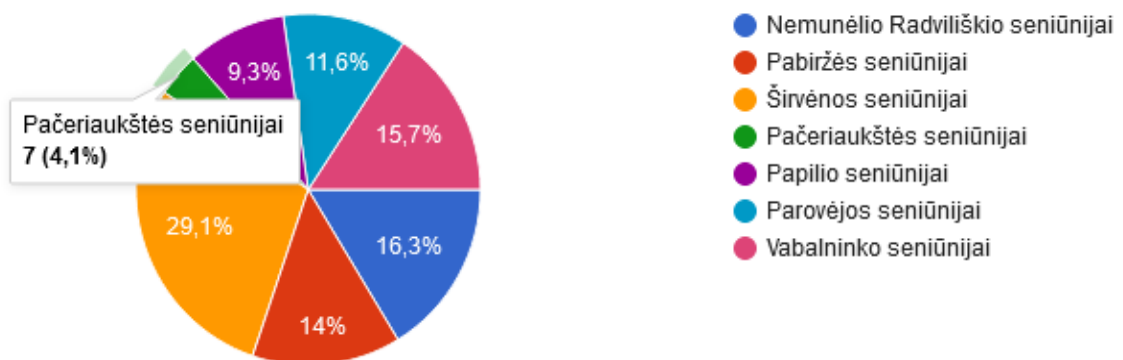
8 pav. Respondentų amžiaus diagrama.

Apklausoje aktyviau dalyvavo merginos (56,4 proc.) nei vaikinai (43,6 proc.) (9 pav.).

9 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį.

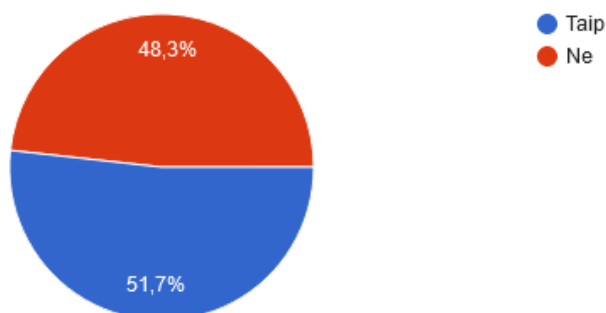
Analizuojant apklausos rezultatus išaiškėjo, kad didžioji dalis jaunuolių (29.1 proc.) gyvena Širvėnos seniūnijos teritorijoje. Nemunėlio Radviliškio (16,3 proc.), Vabalninko seniūnijos gyvena (15,7 proc.), Pabiržės (14,0 proc.), Parovėjos (11,6 proc.), Papilio (9,3 proc.) apklaustų jaunuolių. Pačeriaukštės seniūnijos teritorijoje gyvena mažiausiai (4,1 proc.) apklaustųjų (10 pav.).

10 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą.

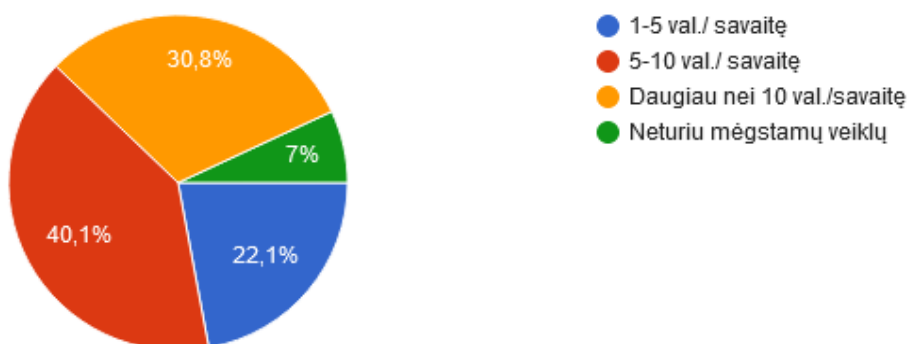
Atliktos apklausos rezultatai parodė, jog gyvenančių Biržų rajono kaimiškose vietovėse beveik pusė (48,3 proc.) jaunų žmonių niekuomet nėra lankęsi Biržų rajone veikiančiame atvirame

jaunimo centre (11 pav.). Biržų rajone veikia Biržų AJC kuris yra rajono centre – Biržuose. Jis nutolęs nuo kitų kaimiškų seniūnijų. Galima daryti prielaidą, kad jaunimas iš kaimiškų vietovių, neturi galimybės atvykti ir dalyvauti Biržų AJC veiklose.

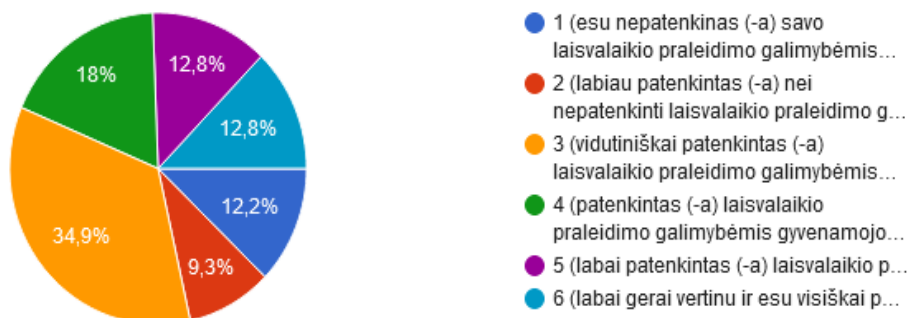
11 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą.

Respondentų atsakymas į klausimą, kiek jie laiko skiria laisvalaikiui, atskleidė, kad daugiau nei 10 val. per savaitę skiria 30,8 proc., 5–10 val. per savaitę – 40,1 proc., 1–5 val. per savaitę – 22,1 proc., o 7,0 proc. atsakiusiųjų neturi mėgstamų veiklų laisvalaikio metu (12 pav.).

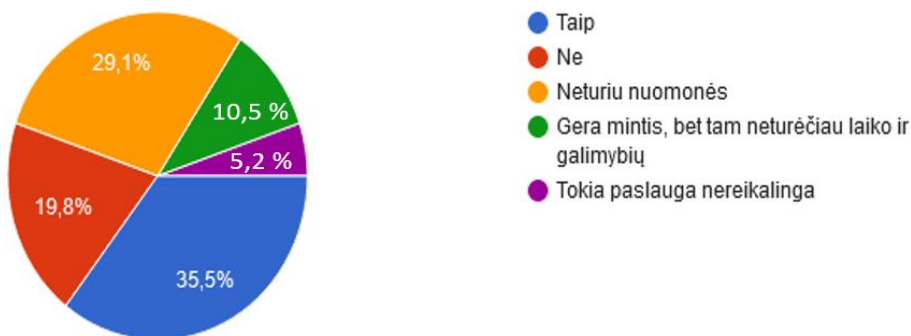
12 pav. Respondentų laisvalaikio trukmės pasiskirstymas.

Respondentų atsakymas į klausimą, kiek jie yra patenkinti laisvalaikio praleidimo galimybėmis savo gyvenamojoje vietoje, atskleidė, kad 43,6 proc. apklaustųjų vertina labiau teigiamai savo laisvalaikio praleidimą gyvenamojoje vietoje: 18 proc. sakė esantys patenkinti, 12,8 proc. labai patenkinti, o 12,8 proc. visiškai patenkinti laisvalaikio praleidimo galimybėmis savo gyvenamojoje vietovėje. Vidutiniškai patenkinti savo laisvalaikio praleidimo galimybėmis buvo 34,9 proc. apklaustųjų. Labiau patenkinti nei nepatenkinti 9,3 proc., o 12,2 proc. apklaustųjų buvo nepatenkinti laisvalaikio praleidimo galimybėmis savo gyvenamojoje vietovėje (13 pav.)

13 pav. Respondentų pasitenkinimo pasiskirstymas dėl laisvalaikio praleidimo galimybių savo gyvenamojoje vietovėje.

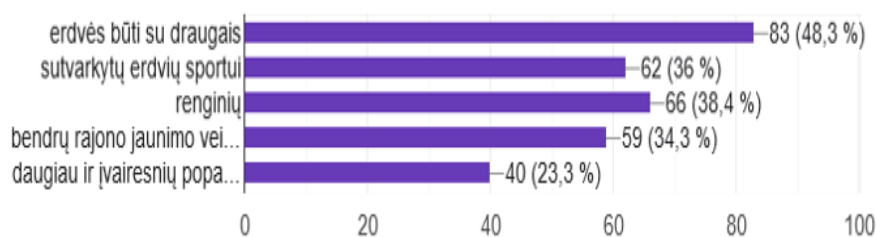
Į klausimą, ar norėtų, kad apklaustųjų laisvu metu (per atostogas, po pamokų, po darbo) atvyktų jaunimo darbuotojai ir organizuotų įvairias veiklas (turnyrai, žaidimai ar kt. užsiėmimus) 35,5 proc. atsakė, jog norėtų, kad atvyktų jaunimo darbuotojai su įvairiomis veiklomis. Neturi nuomonės 29,1 proc. apklaustųjų. 19,8 proc. mano, kad nereikia tokios paslaugos. 10,5 proc. mano, kad tai gera mintis, bet patys negalėtų jose dalyvauti, o 5,2 proc. apklaustųjų mano, kad tokia paslauga nereikalinga (14 pav.).

14 pav. Respondentų nuomonės pasiskirstymas dėl mobilaus darbo su jaunimu paslaugos reikalingumo.

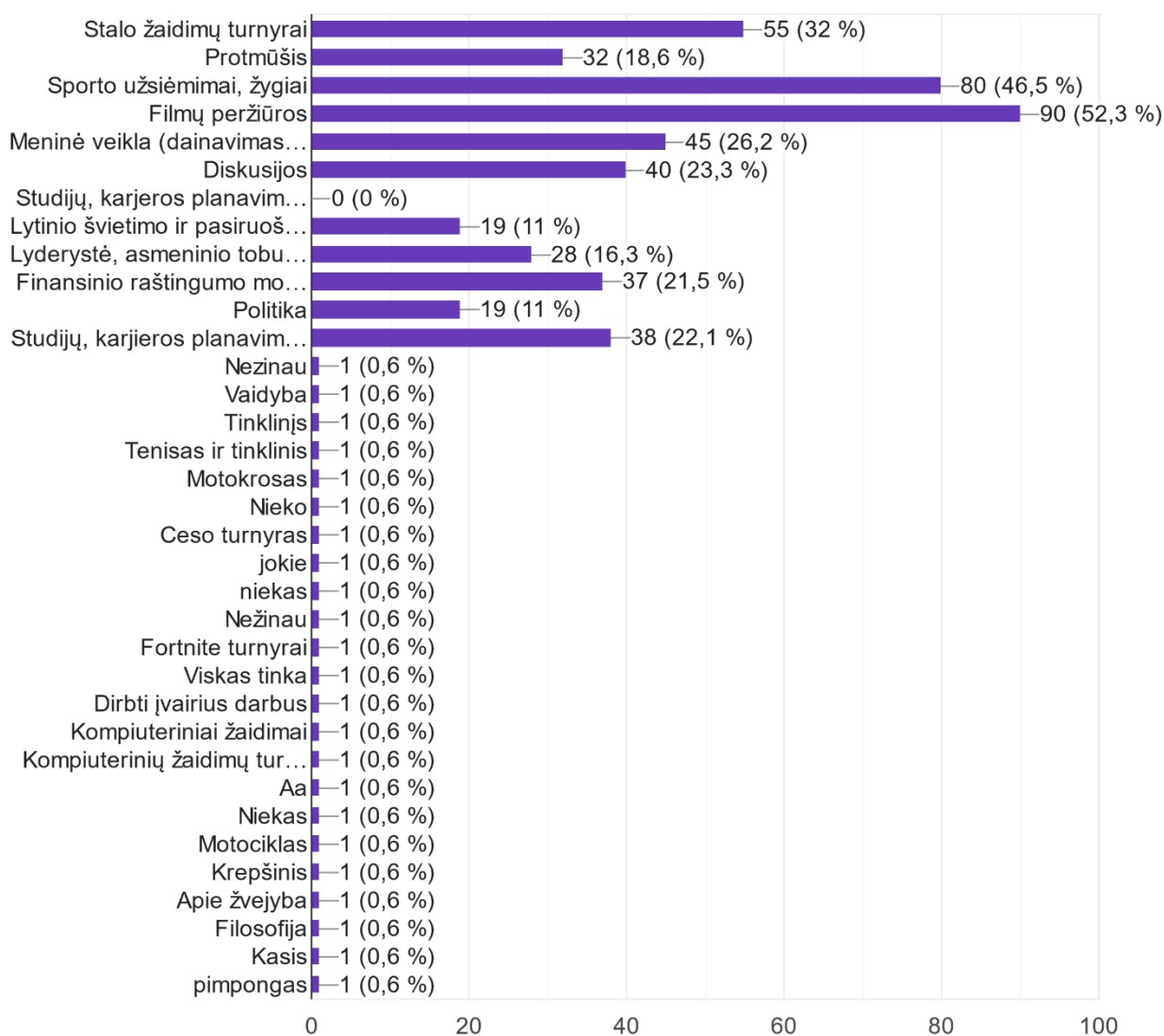
Atsakymai į klausimą „Kokių veiklų ar vietų Jums trūksta Jūsų gyvenamojoje teritorijoje?“ buvo sugrupuoti į penkias kategorijas:

- erdvės būti su draugais;
- sutvarkytų erdvių sportui;
- renginių;
- bendrų rajono jaunimo veiklų;
- daugiau ir įvairesnių popamokinių veiklų (15 pav.).

15 pav. Respondentų atsakymų pasiskirstymas apie trūkstančių veiklų ir vietų jų gyvenamojoje vietovėje.

Atsakymų į anketos klausimą „Kokios veiklos ir užsiėmimai Jus domintų?“ sąrašė nurodoma, kad Biržų rajono jaunuoliams – respondentams aktualios tipinės Lietuvos jaunimo centrų veiklos, orientuotos į jaunuolių pritraukimą, prasmingą laisvalaikio praleidimą (16 pav.).

16 pav. Respondentų atsakymų pasiskirstymas apie veiklas ir užsiėmimus.

Susisteminti respondentų atsakymai, atskleidė erdvės poreikį, kurioje būtų galima leisti laiką su draugais, kur būtų galima bendrauti, dalyvauti veiklose ar edukacijose, gauti reikiamą informaciją bei jaunuoliai pasigenda renginių ir bendrų rajono jaunimo veiklų. Taip pat analizuojant anketos duomenis atsiskleidė temos, kurios yra aktualios jaunimui, kaip studijos, karjeros planavimas,

finansinio raštingumo, lyderystė, asmeninio tobulėjimo, motyvacinių užsiėmimų veiklos. Šios temos manome, padėtų pritraukti jaunuolius į veiklas, nes jaunuoliai asmeninę, tiesioginę naudą suvokia geriausiai.

Jaunimo reikalų agentūra yra parengusi metodinius leidinius apie įvairias darbo su jaunimu formas (atvirąjį, mobilųjį, gatvės ir informacinį), jaunimo centrų steigimą, teikia mokymus ir konsultacijas savivaldybėms ir organizacijoms. Vadovaujantis minėtais teisės aktais, darbuotojas, vykdamas mobilų darbą su jaunimu – su jaunimu mobilių išvykų metu dirbantis asmuo, skatinantis asmeninį ir socialinį jaunimo tobulėjimą, stiprinantis jauno žmogaus prisitaikymo prie aplinkos gebėjimus bei turintis šiam darbui reikalingą kompetenciją. Darbuotojas, kuris vykdytų mobilų darbą su jaunimu, turi turėti stiprias individualaus darbo kompetencijas, gebėti teikti informaciją jaunuoliams aktualiomis temomis, suteikti emocinį palaikymą. Toks darbuotojas galėtų būti asmuo su socialinio darbuotojo, pedagogo, psichologo išsilavinimu arba įgyti šias kompetencijas kvalifikacijos kėlimo kursų metu.

Siekiant atliepti poreikius visame Biržų rajone, svarbu didinti darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą per atviro ir mobilaus darbo su jaunimu plėtojimą, nes jauni žmonės nori dalyvauti ir veikti savo gyvenamosios vietos bendruomenėje.

IV. BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MOBILIOJO DARBO SU JAUNIMU ĮGYVENDINIMO SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS

Biržų AJC turi ilgametę patirtį dirbant su jaunimu bei vykdo dvi darbo su jaunimu formas: atvirą darbą ir mobilų darbą su jaunimu.

Biržų AJC turi nuosavą transportą, kuris gali būtų naudojamas mobilaus darbo su jaunimu vykdymui.

Biržų AJC specialistai darbui su jaunimo yra rekomenduojamos kvalifikacijos (pedagogai, psichologai, sertifikuoti jaunimo darbuotojai).

Biržų AJC lankosi jaunuoliai iš kaimiškų vietovių, su kuriais jau yra užmegztas ryšys, tai gali padėti mobilaus darbo su jaunimu viešinimui kaimiškose vietovėse.

SILPNYBĖS

Biržų AJC kolektyvas mažas. Darbuotojų ligos, atostogų atveju nėra kas pakeistų specialistą darbui su jaunimu mobiliame darbe dėl to mobilus darbas su jaunimu kokybė prastėja.

Netinkamos, nešildomos patalpos, kuriose nėra užtikrinama mikroklimato parametrų ribinės vertė pagal „Lietuvos higienos normos HN 42:2009 "Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas" patvirtinimo“.

Stacionaraus inventoriaus nebuvimas pasirinktose vietose, kuris neleidžia turėti įvairesnių neformalių užsiėmimų vykdant mobilų darbą su jaunimu.

GALIMYBĖS

Vykdyti projektus, susijusius su darbo su jaunimu formų plėtra Biržų rajone.

Bendradarbiauti su kaimo bendruomenėmis, seniūnijomis, vietinių kultūros ir ugdymo įstaigomis bei vietos politikais.

Naudotis kitų įstaigų patalpomis, kurios tinkamos mobilaus darbo su jaunimu vykdymui.

GRĖSMĖS

Jaunų žmonių mažėjimas kaimiškose vietovėse, didelė jaunų žmonių migracija.

Nepritaikyti Biržų autobuso parko tvarkaraščiai pagal jaunuolių poreikius.

Biržų mieste ir rajone trūksta kompetentingų specialistų darbui su jaunimu, kurie galėtų dirbti mobilų darbą su jaunimu.

Mobilaus darbo su jaunimu veiklą laiką jaunuoliai iškeičia į Biržų AJC ar kitas neformaliojo ugdymo veiklas, nes kaimiškose vietovėse liko tik mokyklų padaliniai, kuriuose vykdomas pradinis ugdymas, o patys jaunuoliai lanko ugdymo įstaigas Biržų mieste arba išvyko studijuoti.

IŠVADOS IR REKOMENDACINIAI PASIŪLYMAI DĖL MOBILAUS DARBO SU JAUNIMU VYKDYMO BIRŽŲ RAJONE

Išvados:

1. Vykdyti mobilų darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse, kuriose jaunimas patiria socialinę atskirtį, turi mažiau galimybių bei nėra įstaigų, kuriose vykdomas darbas su jaunimu.

Rekomendacijos:

1. Skatinti seniūnijas, kaimo bendruomenes, ugdymo ir kultūros įstaigas bendradarbiauti vykdant mobilų darbą su jaunimu kaimiškose vietovėse.

2. Efektyvinti jaunų žmonių informavimą apie atvirą jaunimo centrą, atvirą ir mobilų darbą su jaunimu.

3. Steigti naujas atviras jaunimo erdves, taip pakeičiant mobilaus darbo su jaunimu darbo formą į atviro darbo ar kitas darbo su jaunimu formas Biržų rajone.

4. Pritaikyti Biržų autobusų parko autobusų maršrutus ir tvarkaraščius prie jaunuolių poreikių.

LITERATŪRA

1. Biržų rajono savivaldybės 2020 m. jaunimo politikos įgyvendinimo ataskaita;
2. Biržų rajono savivaldybės 2021 m. jaunimo politikos įgyvendinimo ataskaita;
3. Biržų rajono savivaldybės 2022 m. jaunimo politikos įgyvendinimo ataskaita;
4. Jaunimo reikalų agentūros internetinė nuoroda: <https://jra.lt/>.
5. Biržų rajono savivaldybės 2023 m. III ketvirčio jaunimo politikos įgyvendinimo ataskaita;
6. Oficialus statistikos portalas internetinė nuoroda: <https://osp.stat.gov.lt/>.
7. Mobiliojo darbo su jaunimu vietų / aplinkos, kur galėtų vykti mobilusis darbas su jaunimu analizė ir rekomendaciniai siūlymai internetinė nuoroda: <https://www.birzai.lt/doclib/ur2wpyxj7cdbu9asdvefwmpswwatp75q>.

PRIEDAI

Vaikų ir jaunų žmonių skaičiaus kitimas 2018-2023 metais Biržų rajone

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	Vaikų skaičius	Jaunų žmonių skaičius
2018	219	192	217	209	210	214	179	144	189	180	173	200	207	252	236	239	273	278	308	311	292	348	339	345	367	386	274	247	214	178	2785	4635
2019	181	216	190	209	199	202	205	179	147	187	178	169	198	208	247	237	234	273	272	295	302	286	337	329	337	363	362	250	235	204	2668	4563
2020	180	174	209	188	206	197	198	200	176	146	185	171	169	197	208	247	234	233	271	260	292	290	283	328	323	327	336	351	239	220	2596	4442
2021	161 **	146 **	161 **	186 **	174 **	176 **	181 **	180 **	178 **	165 **	179 **	199 **	179 **	179 **	201 **	214 **	243 **	248 **	245 **	268 **	256 **	285 **	281 **	253 **	286 **	282 **	274 **	301 **	279 **	278 **	2444	4194
2022	173	153	149	162	187	178	172	181	183	179	161	177	199	176	182	200	213	241	249	240	258	249	283	267	245	271	267	252	279	271	2430	3967
2023	121	175	164	156	164	188	174	173	182	186	181	163	178	200	176	183	201	217	245	246	237	253	245	272	261	234	258	258	239	259	2405	3784

** - Statistikos departamento patikslinti ir perskaičiuoti duomenys